گزارش خبری

صادرات خرمای سیستان و بلوچستان به نام پاکستان

■ **مهر:** خرمای سیستان و بلوچستان طلای نابی است که نام و نشانی از خود ندارد و درخشش و سود سرشارش نصیب دلالان پاکستانی می‌شود. استانی که از نظر سطح زیر کشت خرما رتبه اول و از لحاظ میزان تولید رتبه دوم کشور را داراست، در این زمینه از داشتن نام و نشان در اذهان مردم ایران و جهان بی‌بهره است. سیستان و بلوچستان یکی از مناطق مهم و استراتژیک تولید خرمای کشور محسوب می‌شود اما با وجود داشتن بیشترین سطح زیر کشت و دومین تولیدکننده این محصول در ایران به علت عدم سرمایه‌گذاری مناسب برای بسته‌بندی و فرآوری با نام دیگر استان‌ها بسته‌بندی و به بازارهای مصرف داخلی و خارجی صادر می‌شود. خرما به لحاظ تجاری یکی از اقلام صادراتی مهم کشور به شمار می‌رود که به سبب محدودیت مناطق تولید خرما در جهان، امکان رقابت با این محصول خیلی کمتر از سایر محصولات صادراتی است.

وضعیت نامناسب حاکم بر صادرات خرمای تولیدی این استان موجب شده هویت تولیدکنندگان واقعی این محصول ناشناخته بماند و ارزش افزوده حاصل از زحمت مردان زحمتکش این منطقه در جیب دیگران قرار گیرد.

براساس مستندات موجود کشت خرما در سیستان و بلوچستان از سابقه دوهزار ساله برخوردار است چنانکه نخستین درختان خرمایی که در تاریخ بلوچستان از آن نام برده شده، ۳۲۷ سال قبل از میلاد مسیح توسط سپاه اسکندر مقدونی به این منطقه وارد شده است. کارشناسان تاکید دارند که نوع خرمای ربی سراوان در استان سیستان و بلوچستان در جهان نظیر ندارد. پرورش و تولید خرما در استان با توجه به قابلیت رشد و مقاومت آن در برابر کم‌آبی، شوری، گرما و همچنین کشت توأم با مرکبات، سبزیجات و سایر محصولات کشاورزی در بین نخلستان‌ها، نقش اساسی را در اقتصاد کشاورزان و ساکنان منطقه برعهده دارد.

رییس سازمان جهادکشاورزی سیستان و بلوچستان در گفت‌وگو با خبرنگار مهر اظهار داشت: سطح زیر کشت خرما در سیستان و بلوچستان ۴۴هزار و۱۹۰هکتار است که از این میزان ۳۴هزار و۸۰۳هکتار بارور و ۹هزار و۳۷۸هکتار به صورت نهال است و در حال حاضر غیربارور می‌باشد. محمد کیخا افزود: این استان دومین استان خرماخیز کشور است و شهرستان سراوان اولین منطقه تولید انواع و اقسام خرما در سیستان‌وبلوچستان است که خرمای ربی آن در دنیا انحصاری و خرمای مضافتی آن از نظر وزن، کیفیت و مرغوبیت در دنیا بی‌نظیر است.

وی گفت: بیش از ۷۰رقم خرما در مناطق مختلف این استان کشت و برداشت می‌شود که مهم‌ترین آنها شامل هلیله، ربی، مضافتی، نیکدیمی، شکری، بیگم، جنگی، کوتومی و دشتاری، مولس، تورگی شکنک، سبزو، ماکیلی، چکردی، راسکویی، پوپو، سنگ شکن، خشکیج، شریفه، چرپان و بارشاهی است.

مهم‌ترین خرما ربی و مضافتی است و تولیدکنندگان این محصول می‌گویند وزن خرمای مضافتی شهرستان سراوان دو برابر خرمای تولیدی در کشورهای خرماخیز دنیا همچون عراق است که یکی از علل پرطرفدار بودن مصرف‌کنندگان آن همین است.

یکی از کشاورزان سراوانی می‌گوید: بخشی از خرمای مضافتی این شهرستان توسط تجار و دلالان خریداری و به سردخانه‌های شهرستان بم تحویل شده و پس از بسته‌بندی با مارک‌ها و نام‌های غیر از سیستان و بلوچستان به خارج صادر می‌شود.

محمدرحیم حسین‌بر افزود: در حالی‌که در این منطقه مرزی مرغوب‌ترین خرمای دنیا تولید می‌شود اما همین محصول در اکثر نقاط دنیا با مارک‌های گوناگون از جمله مارک پاکستان و شهرستان بم و به قیمت بسیار بالایی به فروش می‌رسد ولی نخل‌کاران این منطقه فقیرترین مردم بوده و همیشه به واسطه‌ها، دلالان و تجار پاکستانی و ایرانی بدهکار هستند.

تعدادی از نخل‌کاران سیستان‌وبلوچستان گفتند: تاجران پاکستانی در زمان تولید خرما وارد ایران می‌شوند و خرما را به صورت فله‌ای در گونی‌های ۴۰ تا ۵۰ کیلویی خریداری و به صورت قاچاق از مرز خارج و در کشور خود بسته‌بندی و با مارک کشورشان به سایر نقاط دنیا صادر و از این بابت هر سال پول کلانی دریافت می‌کنند.

محمد کیخا، رییس سازمان جهاد کشاورزی استان گفت: در حال حاضر ۱۳واحد بسته‌بندی خرما متعلق به بخش خصوصی در استان وجود دارد اما متاسفانه به سبب نداشتن کیفیت مناسب و نبود واحدهای فرآوری این نوع محصول در استان، بخشی از خرما با نام استان‌های دیگر از طریق استان کرمان به کشورهای آسیای میانه صادر می‌شود.

یک کارشناس کشاورزی در زاهدان می‌گوید: یکی از ظرفیت‌های خالی و بزرگ در استان، نبود صنایع تبدیلی و تکمیلی مناسب است که از مسایل و مشکلات پیش روی نخل‌کاران سیستان و بلوچستانی است.

در استان ۴۴هزار هکتار نخلستان وجود دارد که در این نخلستان‌ها ۱۷۰هزار تن خرما از ۷۰ نوع تولید می‌شود.

سیل‌زدگان کلاردشت یک ماه پس از سیل

حال کلاردشتی‌ها خوب است، اما تو باور نکن

فاطمه صابری

عکس: فارس

مهم نیست کسی وجه تسمیه «کلاردشت» را بداند یا نه. اهمیت زیادی ندارد که وقتی نامی از کلاردشت به میان می‌آید، عنوان شود این شهر در جنوب غربی مازندران واقع شده و ۱۱۳کیلومترمربع هم مساحت دارد. مهم این است که این شهر جذابیتی در خود دارد که هر سال، میلیون‌ها مسافر را از ایران و جهان به سوی خود می‌کشاند. نام این شهر، زیبایی و خنکای دل‌انگیز را به ذهن متبادر می‌کند و بسیاری آن را با نام بهشت‌گمشده می‌خوانند.

سردآبرود کلاردشت از چه به خشم آمد

از سوم تیر به این سو، اما چند نقطه از شهری که بیش از ۴۰ هزار نفر را در خود جای داده با تبعات سیلی ویرانگر دست به گریبان شده‌اند. رودخانه «سردآبرود» بعد از مماشات چندین و چند ساله با اهالی و میلیون‌ها مسافر، صبرش به سر آمد و طغیان کرد. آنچه اهالی به چشم دیدند، خشم رودی بود که به جز آب، سنگ‌های چند تنی را هم برای تخریب به کمک گرفت. انتقام «سردآبرود» زیبا فقط برای آن نبود که بسترش را تغییر داده‌اند، بلکه به حریمش هم ترحم نکرده تا بعد از سیل ساکنان، مشاهدات‌شان را با عنوان «فاجعه» بیان کنند. طبق بررسی‌های اداره کل منابع طبیعی و آبخیزداری غرب استان مازندران، منشاء وقوع سیل یکی از سرشاخه‌های حوضه آبخیز سردآبرود موسوم به «بریررود» به مساحت پنج هزار و ۳۰ هکتار بود. بعد از وقوع سیل، دستگاه‌های اجرایی مختلف مانند استانداری، شهرداری، ستاد حوادث غیرمترقبه استان، نیروی انتظامی و... تلاش گسترده‌ای را آغاز کردند تا عمق فاجعه کمتر از وضعیت موجود باشد. خوشبختانه با تمهیدات به موقع از تلفات جانی در سیل کلاردشت خبری نبود؛ اما خسارات مالی و مشکلات زیست‌محیطی بالغ بر میلیاردها تومان برآورد شده است. طبق اعلام مقامات محلی خسارت وارده به هشت روستا حدود ۶۰ میلیارد تومان ارزیابی شده است. این میزان خسارت وارد شده به تاسیسات آب، برق، تلفن، خانه‌های مسکونی و زمین‌های کشاورزی است. طبق اعلام مقامات مسوول به بیش از ۱۲۰۰هکتار از باغ‌ها و زمین‌های کشاورزی، ۲۵کیلومتر راه، ۲۰دهنه پل، دیوارهای سنگی رودخانه و ۱۳۲خانه مسکونی از ۵۰تا صد درصد خسارت وارد شد.

بی‌سابقه در ۷۰ سال گذشته

مدیرکل راه و ترابری مازندران، علت اصلی جاری شدن سیل و طغیان رودخانه سردآبرود را تجاوز به حریم رودخانه و تملک بستر آن اعلام و تاکید می‌کند که در ۷۰ سال گذشته وقوع چنین حادثه و سیلی در این منطقه بی‌سابقه بوده است. یکی دیگر از دلایل حجم بالای خسارت‌ها، تقسیم شدن آب رودخانه سردآبرود به سه مسیر مختلف بود. موضوعی که هنگام وقوع سیل راه دسترسی به مناطق بالادست را نیز قطع کرد. در طول سه هفته اخیر دلایل برشمرده و ساخت‌وساز بی‌رویه واحدهای مسکونی و احداث دهها پل ارتباطی که ویلاداران حاشیه رودخانه برای عبور و مرور به صورت غیرکارشناسی طراحی و احداث کرده‌اند به کرات مورد اشاره قرار گرفته است اما هیچ‌یک از موارد برشمرده در کوتاه مدت درد ساکنان کلاردشت که از این حادثه آسیب دیده‌اند را دوا نمی‌کند.

ترک منطقه سیل‌زده

علیرضا دادویی‌مقدم، شهردار کلاردشت در گفت‌وگو با شرق ضمن تشکر از ارگان‌هایی که بعد از وقوع سیل اخیر به یاری ساکنان این شهر شتافتند، یادآور شد: بیش از ۲۰ ارگان برای ارایه خدمات و کمک‌رسانی تا دو هفته در مناطق سیل‌زده حضور داشتند اما در حال حاضر ۲۳ دستگاهی که برای جمع‌آوری خسارت‌های ناشی از سیل مانند پل‌های شکسته، بازکردن راه در منطقه بالادست و لایروبی رودخانه حاضر شده بودند، منطقه را ترک کرده‌اند. به گفته این مقام مسوول بعد از ملاقات با رحیمی، معاون اول رییس‌جمهور و همچنین معاون راهبردی وی مقرر شد؛ بنیاد مسکن مسوولیت برآورد خسارات سیل و توزیع اعتبارات اختصاص یافته را برعهده گیرد. شهردار کلاردشت با اعلام اینکه بعد از مشخص شدن نهاد مربوطه انتظار این است که کار بازسازی مناطق آسیب دیده زودتر آغاز شود، افزود: هر چند در فاز اول راه‌های بسته شده باز شد و در مناطقی که امکان برق‌رسانی و آب‌رسانی بود این عملیات صورت گرفت اما هنوز پوشش آبرسانی در بعضی از مناطق حدود ۶۰درصد است که در نتیجه مجبور به جیره‌بندی آب ساکنان هستیم. دادویی‌مقدم ضمن تاکید مجدد بر حجم بالای خسارات وارده از مردم منطقه درخواست کرد که با پیشه کردن صبر اجازه بدهند تا خسارات وارد شده به تاسیسات زیربنایی به بهترین شکل جبران شود. چون باید شبکه‌های قدیمی آبرسانی هم مورد بازسازی یا اصلاح قرار بگیرد.

توریست‌های بی‌آب و درخواست ۱/۵میلیارد تومان اعتبار

یکی از دلایل کمبود آب در این منطقه و اصلا لمس این مشکل به شکل گسترده‌تر به توریست‌پذیر بودن کلاردشت برمی‌گردد. شهری که از دهه ۳۰ مورد توجه گردشگران داخلی و خارجی قرار گرفته است. برای حل این مشکل، اداره آب شهری از استاندار مازندران برای مرتفع کردن مشکل آب شهری درخواست اعتبار ۱/۵میلیارد تومانی کرده است. رییس شورای شهر کلاردشت هم معتقد است با توجه به مشکلات فراوان اهالی، استانداری برای حل بحران آب کلاردشت ۱/۵میلیارد تومان به ستاد بحران شهرستان قرض بدهد. علی دراسرایی با اشاره به بحران آب شهری اضافه کرد: با توجه به گذشت چند هفته از وقوع سیل و تلاش شبانه روزی آبفای شهری و روستایی، بسیاری از شهروندان، مسافران ایرانی و گردشگران کشورهای عربی حاضر در منطقه، با مشکل جدی آب روبه‌رو هستند. به گفته رییس شورای شهر کلاردشت، استاندار مازندران، می‌تواند از سه میلیارد تومانی که از بودجه حوادث غیرمترقبه نزد خود دارد، ۱/۵میلیارد تومان برای حل مشکل بی‌آبی شهروندان کلاردشتی به ستاد بحران قرض بدهد و از اعتبار تخصیص یافته سیل قرض خودش را بگیرد. دراسرایی معتقد است که تجربه حوادث غیرمترقبه در گذشته نشان داده که رها کردن مردم پس از رفع بحران اولیه، خسارات جبران‌ناپذیری به دنبال دارد. اگر با ۱/۵میلیارد تومان درخواستی موافقت شود آبفا می‌تواند نسبت به جبران خسارت اولیه ۲۷ میلیارد ریالی سیل اقدام کند تا سیل زدگان و شهروندانی که آب مورد استفاده‌شان از بالادست کلاردشت تامین می‌شد به مخازن چند هزار لیتری موقت نیاز نداشته باشند. مخصوصا آنکه در شرایط سیل سلامت آب آشامیدنی هم یکی از دغدغه‌های مهم است.

> **رودخانه «سردآبرود» بعد از مماشات چندین و چند ساله با اهالی و میلیون‌ها مسافر صبرش به سر آمد و طغیان کرد. آنچه اهالی به چشم دیدند خشم رودی بود که به جز آب سنگ‌های چند تنی را هم برای تخریب به کمک گرفت**

بوی نامطبوع و احشام تلف‌شده

تعدادی از شهروندان سیل‌زده کلاردشتی هم از استشمام بوی نامطبوع بعد از وقوع سیل در کلاردشت انتقاد داشتند. به گفته این افراد، بوی تعفن متعلق به احشامی است که بعد از تلف شدن در سیل در اطراف رودخانه باقی مانده‌اند. شهردار کلاردشت با ذکر این نکته که بعد از سیل سوم تیر نهادهای مسوول در منطقه حضور یافته و نسبت به جمع‌آوری این لاشه‌ها اقدام کرده‌اند، گفت: طی روزهای گذشته ما در این زمینه شاهد مشکلی نبودیم. البته ممکن است یکی از دلایل انتشار بوی نامطبوع تلف شدن تعدادی از ماهیان در سیل باشد که تلاش شده این مشکل برطرف شود.

شهرداری، از متهم تا مدعی

در حالی که شهرداری کلاردشت یکی از متهمان وقوع این سیل است، دادویی‌مقدم تاکید می‌کند: بسیاری از واحدهای مسکونی و تجاری جوار رودخانه از حدود یک دهه قبل و پیش از الحاق کلاردشت به حوزه شهری احداث شده. یعنی عملا تا قبل از سال ۱۳۷۸شهرداری هیچ‌گونه نظارتی بر ساخت‌وساز این مناطق نداشته است. آیا برای شهرداری امکان تملک سازه‌های خطرآفرین وجود نداشت؟ شهردار کلاردشت می‌گوید: خیر، شهرداری توان مالی تملک این املاک را ندارد و باید با ایجاد کمیته‌ای تخصصی در مورد این مهم راهکاری پیدا کرد. همچنین نباید از نظر دور داشت که اتفاقات از این دست نوعی هشدار است برای جلوگیری از وقوع مجدد این قبیل حوادث تلخ. در نتیجه شرکت آب منطقه‌ای باید نسبت به ساخت دیوار حایل، پاکسازی و لایروبی رودخانه سردآبرود اقدام کند. شهردار کلاردشت در ادامه این گفت‌وگو با اشاره به اینکه خروج نهادهای مسوول از مناطق سیل‌زده بار مسوولیت را بر دوش شهرداری گذاشته است، اضافه می‌کند: در حال حاضر در این مناطق همه شهرداری را مسوول می‌دانند چه در زمینه اسکان، چه آب آشامیدنی یا مشکلات دیگر. در حالی که با وجود تلاش‌های شبانه‌روزی کارکنان شهرداری، امکانات این نهاد برای این حجم از خدمات‌رسانی محدود است. نصرالهی، مسوول روابط عمومی شهرداری کلاردشت هم با ذکر این جملات که تا قبل از سیل همواره تاکید می‌شد نگاه به کلاردشت باید ملی و حتی جهانی باشد، گفت: به نظر من این نگاه اکنون باید وجود داشته باشد، چون این جغرافیای زیبا و کم‌نظیر فقط متعلق به ساکنانش نیست بلکه منطقه‌ای ملی و جهانی است. نصرالهی و مقامات مسوول دیگر در غرب مازندران تلاش دارند تا با یادآوری پتانسیل‌های این منطقه توجه مقامات کشوری را برای کاهش مشکلات موجود در مناطق سیل‌زده را جلب کنند. منطقه‌ای که به واسطه طبیعت بکر و آب‌وهوای کم‌نظیر دارای شرایط مناسبی برای طبیعت‌گردی در سطح ملی و بین‌المللی است.

داستان تکراری رنج برنجکاران شمالی در آستانه برداشت

وحشت خوشه‌های طلایی از داس واردات

برنجکاران ایران این قصه را از برند؛ کمی مانده به زمان برداشت محصول، قیمت برنج در بازار مصرف با جهش ناگهانی مواجه می‌شود و بعد از آن هم «ظاهرا» مدیران امر چاره را در واردات برنج می‌بینند تا اصطلاحا بازار را به تعادل برسانند. امسال و در حالی که بعضی از شالیکاران در حال برداشت محصول برنج هستند باز هم این سریال تکراری مجوز پخش گرفته است؛ قیمت بعضی از ارقام برنج داخلی گاه تا ۱۵۰۰ تومان هم افزایش پیدا کرده است. احتمالا باز هم چاره کار در واردات برنج جست‌وجو می‌شود. البته واردات به میزان نیاز، اصلی در تمام اقتصادهای دنیا پذیرفته است. در کشور ما اما در بسیاری مواقع کشاورزان و تولیدکننده نه از «واردات» که از «واردات بی‌رویه» ضربه می‌خورند. برنجکاران گیلان، مازندران و گلستان به عنوان اصلی‌ترین تولیدکنندگان برنج در ایران در کنار کشاورزان ۱۷ استان این روزها و در حالی که هزینه‌های گزافی برای آماده‌سازی و برداشت محصول خود کرده‌اند بازار را مانند چند سال اخیر نامطلوب یافته‌اند. در حالی که پیش‌بینی می‌شود به دلیل وضعیت جوی امسال با رکورد تازه‌ای در زمینه برداشت برنج در کشور مواجه شویم و بیش از دو میلیون تن برنج در ایران تولید شود. این مهم در حالی است که به دلیل مشکلات مختلف پیش روی برنجکاران از جمله افزایش هزینه‌های کارگری و مشکلات جانبی از سطح زیر کشت برنج کاسته شده است.

تولیدکننده‌ای که واردکننده است

هر چند که سالانه حدود دو میلیون تن برنج در ایران تولید می‌شود اما به دلیل آنکه میزان مصرف سرانه برنج دو برابر سرانه جهانی است، ایران در ردیف بزرگ‌ترین واردکنندگان جهانی برنج در کنار اندونزی، نیجریه، ژاپن و اتحادیه اروپا قرار دارد. البته با مقیاس‌های جهانی از ۷۰۰ هزار هکتار یعنی ۰/۷ درصد از شالیزارهای دنیا که در ایران قرار دارد، باید بیش از رقم فعلی محصول برداشت کرد اما به دلیل خرد بودن و مکانیزه نشدن زمین‌های کشاورزی شاهد کاهش بهره‌وری در این عرصه هستیم. یعنی میزان تولید برنج داخلی حدود ۲/۵ میلیون تن شلتوک با متوسط عملکرد سه هزار و ۲۵۰ کیلوگرم در هکتار است. این در حالی است که این میزان در ژاپن (۵/۸ تن در هکتار) در اسپانیا (۶/۳ تن در هکتار) و در کره جنوبی (۴/۸ تن در هکتار) است.

دو دهه تلاش برای مکانیزه شدن شالیزارها

میانگین مالکیت ۲۳۰ هزار هکتار شالیزار گیلان ۱/۳ هکتار است که در ۴۰ درصد اراضی شالیزاری گیلان برنج صدری، ۳۵ درصد برنج پرمحصول دانه بلند، ۱۵ درصد به برنج‌های پرمحصول دانه متوسط و ۱۰ درصد هم به برنج‌های پرمحصول دانه کوتاه اختصاص پیدا می‌کند. در استان مازندران هم که با ۲۳۷ هزار هکتار شالیزار بیشترین میزان شالیزارهای ایران را در اختیار دارد وضعیت مشابه گیلان است. با این حال، ایران یازدهمین تولیدکننده برنج دنیاست، اما نکته عجیب در اختیار داشتن یکی از مقامات سومی یا چهارمی واردکننده برنج جهان است که در دوران گذشته در اختیار داشته است. بیشتر برنج وارداتی ایران از هند، پاکستان و تایلند تامین می‌شود که عمدتا فاقد کیفیت مناسب هستند و چند سال اخیر نیز پرونده قطوری هم تحت عنوان برنج‌های آلوده در وزارت بهداشت و موسسه استاندارد و تحقیقات صنعتی و البته مجلس شورای اسلامی گشوده شده که هنوز نتایج روشنی به دنبال نداشته است.

کدام ممنوعیت؟

سال گذشته و بعد از بالا گرفتن ماجرای واردات بی‌رویه و نارضایتی برنجکاران، تعدادی از نمایندگان مجلس و استانداران شهرهای شمالی در جلسات متعدد با مسوولان وزارت کشور و بازرگانی اعلام کردند که یک پیروزی نصیب کشاورزان شده است. خبرهای منتشر شده از این جلسه حکایت از ممنوعیت واردات برنج به ایران به مدت چهار ماه و ممنوع بودن تبلیغات برنج خارجی در رسانه‌ها می‌داد. افزایش تعرفه واردات برنج هم تمهید دیگری بود که مدیران دولتی فراوان بر روی آن مانور دادند، اما مصرف‌کننده‌ها نه شاهد کاهش عرضه انواع برنج خارجی به بازار بودند و نه خرید برنج داخلی با قیمت منصفانه، هر چند که ۵۰ تومان به رقم در نظر گرفته شده قبلی اضافه شده بود. البته تا امروز و در حالی که برنجکاران در آستانه فصل برداشت برنج هستند، خبری از کنش و واکنش کمیته راهبردی نشده است.

به دنبال رد پای مافیا بر بازار برنج

دکتر تامینی نماینده رشت در مجلس در همین زمینه از وجود «دست‌هایی» برای مدیریت واردات برنج به کشور خبر می‌دهد و می‌گوید: هیچ شکی نداریم که دست‌هایی در کار هستند که واردات برنج را با سود کلان مدیریت می‌کنند و هدف اصلی آنها نیز تغییر ذائقه مردم و وابسته کردن کشور به برنج تولیدی سایر کشورهاست. تامینی هم که مانند بسیاری از نمایندگان شهرهای کشاورزی با حجم زیاد مراجعات مردمی به دفترش در ارتباط با مشکلات کشاورزی مواجه است، با یادآوری اقدام وزارت کشاورزی برای برقراری تعرفه ۹۰ درصدی بر روی برنج وارداتی، از آغاز مرداد ماه سال ۹۰ این اقدام را گامی برای مقابله با مافیای واردات برنج می‌خواند و می‌گوید: در سال‌های گذشته اقداماتی برای صدور مجوز واردات برنج از برخی کشورها انجام شد که نتیجه آن زیان دیدن بسیاری از برنجکاران شمالی و ایجاد سودهای میلیاردی برای مافیای واردات برنج بود. صحبت‌های این نماینده مجلس در ادامه نگرانی است که بسیاری از کشاورزان هم با آن دست به گریبانند؛ یعنی با وجود دستور وزیر کشاورزی برای بستن تعرفه ۹۰ درصدی بر برنج وارداتی، انبارهایی در کشور وجود دارد که انباشته از برنج وارداتی هستند و هیچ آمار شفافی هم درباره آنها وجود ندارد. مساله‌ای که می‌تواند به راحتی تمهیدات وزارتخانه‌ها و مجلس را در حمایت از کشاورزان ناکارآمد کند. مخصوصا آنکه برنج‌های وارداتی اغلب فاقد کیفیت و استانداردهای بهداشتی لازم هستند.

فایده قانون بهره‌وری کشاورزی برای کشاورزان

اینکه با گذشت یک سال از تصویب قانون بهره‌وری کشاورزی و وعده‌های مختلف دولتمردان و نمایندگان مجلس مبنی بر ارایه راه‌حل‌هایی برای ساماندهی بازار برنج، همچنان شاهد مشکلات قبلی هستیم، برنجکاران را بسیار نگران کرده است. مخصوصا آن دسته از کشاورزانی که با اخذ تسهیلات بانکی یا بدهکار شدن به اقوام و بازار مبادرت به کشت برنج کرده‌اند. یعنی به روشنی مشاهده می‌شود که افزایش قیمت برنج در بازار نه به سود کشاورز است و نه مصرف کننده. آیا برنجکارانی که با وجود مطلع بودن از روند تکراری سالیان گذشته به گفته‌های مسوولان دل‌خوش کرده و ریسک هزینه‌های بالای این کار را پذیرفتند، باید مانند محمدعلی ضیغمی، معاون وزیر بازرگانی با خوشبینی به این ماجرا نگاه کنند که می‌گوید: با برداشت برنج از مردادماه، قیمت‌ها نیز تعدیل خواهد شد؛ اما در حال حاضر وزارت بازرگانی آمادگی عرضه برنج ذخیره شده به بازار را داشته و سازمان بازرگانی استان مازندران نیز آمادگی عرضه برنج درجه یک ایرانی صد درصد بوجار شده را به قیمت ۳۲۰۰ تومان اعلام کرده است. وی با اشاره به مصرف ماهانه ۱۵۰ تا ۱۷۰ هزار تن برنج در کشور اعلام کرده است که با توجه به این میزان مصرف برنج در کشور، ذخیره‌سازی صورت گرفته و همچنین نزدیک شدن به فصل برداشت برنج، مردم نباید نگرانی خاصی از این بابت داشته باشند و به اندازه نیاز خود خرید کنند.

چند دهه تلاش ناموفق برای ثبات

اگر مدیران وزارت بازرگانی، کشاورزی، تعاون روستایی و دفتر نمایندگان ادوار مجلس، آرشیوی برای چند و چون وعده‌های مطرح شده به کشاورزان در طول سالیان گذشته در اختیار ندارند یا ترجیح می‌دهند که نداشته باشند، می‌توانند به آرشیو خبرگزاری‌ها مراجعه کنند و خود ببینند که فقط در یک دهه اخیر چند مقام مسوول از لوایح و طرح‌های ضربتی برای ساماندهی بازار برنج و برنجکاران خبر داده‌اند. آیا برنامه‌ریزی برای محصولی که استراتژیک خوانده می‌شود و تنها شامل روشن شدن وضعیت چند هزار خانوار برنجکار نیست و امنیت غذایی کشور با آن گره خورده است تا این حد مشکل است که هر سال باید شاهد تکرار مشکلات باشیم؟

گزارش خبری

۹ ماه پس از زلزله دورود تسهیلات دولت هنوز نرسیده است

■ با گذشت بیش از ۹ ماه از زلزله شهرستان دورود همچنان تسهیلات تصویب‌شده توسط دولت برای کمک به زلزله‌زدگان لرستانی به دست مردم شهرستان دورود نرسیده است. به گزارش خبرنگار مهر، حوالی ساعت هفت و ۲۲ دقیقه صبح روز پانزدهم آبان سال ۸۹ بود که بار دیگر شهرستان زلزله‌خیز دورود با زلزله‌ای ۴/۹ریشتری تکان خورد تا حاصل این زلزله نه چندان شدید، آسیب دیدن و خسارت نزدیک به هشت‌هزار واحد مسکونی و مجروح شدن حدود ۱۰۴ نفر باشد.

این زلزله نه چندان شدید با خسارات بالا، حرف‌های زیادی برای مسوولان استان در مورد روند ساختمان‌سازی در شهرستان زلزله‌خیز دورود داشت که پیش از این، خبرگزاری مهر در گزارشی به برخی از این موارد پرداخت.

آنچه در این میان قابل توجه است این است که بعد از این زلزله با توجه به عدم تضمین تسهیلات تصویب‌شده از سوی معاونت برنامه‌ریزی و نظارت راهبردی ریاست‌جمهوری همچنان زلزله‌زدگان دورودی در زیر سقف‌های ترک‌خورده ناشی از زلزله به سر می‌برند.

هرچند به همت استانداری لرستان و معاونت عمرانی استانداری تلاش‌هایی برای اختصاص تسهیلات از منابع بانکی استانی به زلزله‌زدگان صورت گرفته است ولی به نظر می‌رسد این ارقام جوابگوی مقاوم‌سازی در شهرستان زلزله‌خیز دورود نیست.

این در حالی است که پیش از این، خبرگزاری مهر در گزارشی به سقف پایین تسهیلات در نظر گرفته‌شده از سوی دولت برای زلزله‌زدگان دورودی پرداخته بود که خوشبختانه با واکنش مثبت از سوی مسوولان مواجه شد و رقم تسهیلات زلزله‌زدگان دورودی به ۲۰میلیون تومان افزایش یافت.

به هر روی، هرچند افزایش میزان تسهیلات اعطایی به زلزله‌زدگان دورودی خبر خوشی برای این شهروندان بود ولی همچنان این تسهیلات به دست مردم نرسیده است.

این موضوع موجب شده است که مردم شهرستان دورود با توجه به مشکلات مالی‌ای که در استانی چون لرستان وجود دارد توانایی مالی برای مقاوم‌سازی خانه‌ای که در آن زندگی می‌کنند را نداشته باشند تا همچنان دورودی‌ها در هراس زلزله‌ای دیگر زیر سقف ترک‌خورده خانه خود کابوس ببینند.

با این اوصاف به نظر می‌رسد شهرستان دورود با وضعیت کنونی و خانه‌های آسیب‌دیده خطری بالقوه باشد که در صورت تکرار زلزله‌ای دیگر در این شهرستان زلزله‌خیز تبعات ناشی از آن منجر به حوادثی جبران‌ناپذیر شود.

رییس بنیاد مسکن انقلاب اسلامی استان لرستان در این رابطه در گفت‌وگو با خبرنگار مهر با اشاره به تسهیلات ساخت واحدهای زلزله‌زده دورود اظهار داشت: در این راستا ساخت بیش از هفت‌هزار واحد زلزله‌زده در این شهرستان مصوب شده که در صورت احداث آنها ۲۵درصد از شهر دورود بازسازی خواهد شد.

فرهاد خاکی‌پور با اشاره به عدم پرداخت تسهیلات به زلزله‌زدگان دورودی، عنوان کرد: برای اعطای تسهیلات باید ضمانت و تضمین مورد نیاز از سوی معاونت برنامه‌ریزی و نظارت راهبردی ریاست‌جمهوری به بانک‌ها ارایه شود.

وی خواستار همکاری بانک‌ها برای آغاز پرداخت تسهیلات به زلزله‌زدگان دورودی شد و بیان داشت: مردم در حال حاضر برای احداث خانه‌های زلزله‌زده خود مشکل دارند و فشار می‌آورند که باید هر چه سریع‌تر رفع مشکل مردم در دستور کار قرار گیرد.

رییس بنیاد مسکن انقلاب اسلامی استان لرستان همچنین از افزایش سقف تسهیلات پرداختی به زلزله‌زدگان دورودی خبر داد و بیان داشت: خوشبختانه با پیگیری‌های انجام شده میزان این تسهیلات به ۲۰میلیون‌تومان افزایش یافت.

به هر روی امید می‌رود هرچه سریع‌تر ضمانت‌های لازم برای پرداخت تسهیلات به زلزله‌زدگان دورودی از سوی معاونت برنامه‌ریزی و نظارت راهبردی ریاست‌جمهوری به بانک‌ها ابلاغ شود تا روند پرداخت تسهیلات تسریع شود.

بدون شک برای کسانی که قهر طبیعت شامل حالشان شده و خانه و کاشانه‌شان زیر بار آن ویران شده هیچ چیز مهمتر از توجه و کمک مردم و دولت نیست، با این حال اما زلزله‌زدگان دورود ۹ ماه پس از زلزله‌ای که زندگیشان را ویران کرد هنوز هم چشم به راه کمک‌های دولتند، کمک‌هایی که هر بار وعده رسیدنشان می‌رسد اما از خودشان خبری نیست که نیست.

این مشکل البته تنها مختص دورود نیست چرا که ساکنان شهر ویران شده بم که بیشترین آسیب‌ها را از یک زلزله حدود شش ریشتری به خود دید و دهها هزار نفر از ساکنانش را به کشتن داد هم بعد از هشت سال همچنان از کافی نبودن کمک‌ها سخن می‌گویند. کمک‌هایی که هم از سوی شهروندان همه شهرهای ایران به سوی بم سرازیر شد و هم از سوی بسیاری از کشورهای جهان، دورودی‌ها باید خدا را شکر گویند که زلزله شهرشان به شدت بم نبود.